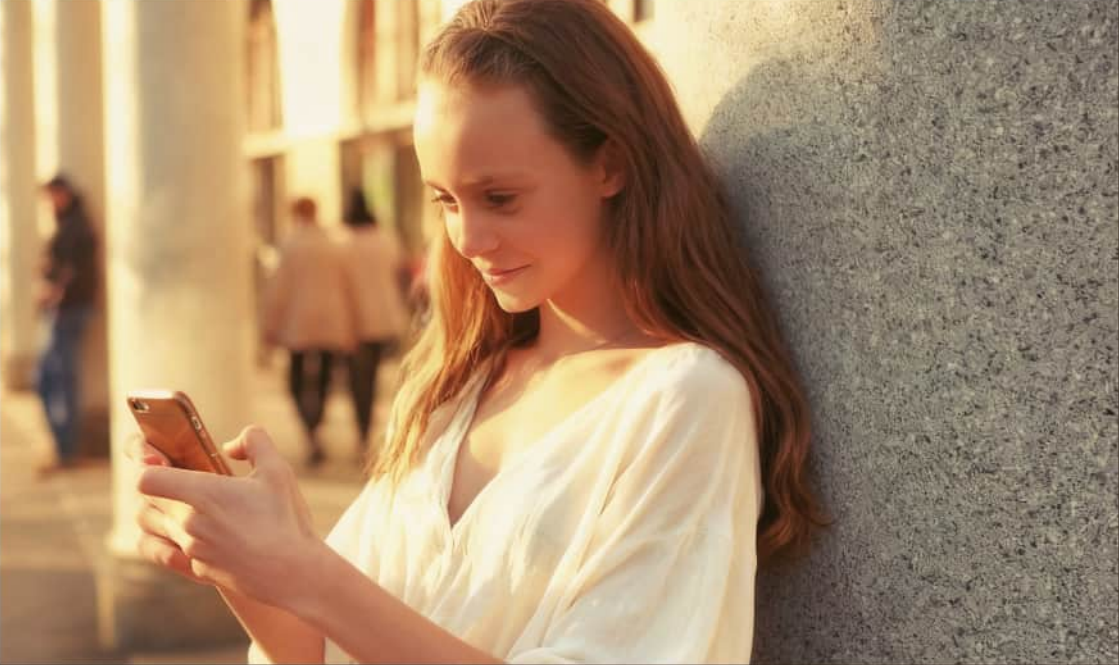

VALTION
NUORISO-
NEUVOSTO

**LASTEN JA NUORTEN
VAPAA-AIKATUTKIMUS 2024:
TULOKSIA TIIVISTETTYNÄ**

KESÄ JA KÄNNYKÄT

Vuoden 2024 Lasten ja nuorten vapaa-aika-tutkimuksessa tarkasteltiin erityisesti kesänviettotapoja ja mobiililaitteisiin liittyviä näkemyksiä.

Tutkimuksessa selvitetään aina myös 10-29-vuotiaiden harrastamista ja vapaa-ajankäyttöä. Joka toinen vuosi toteutettavan tutkimuksen toistuvat kysymykset mahdollistavat pidemmän aikavälin trendien seuraamisen aikasarjojen avulla.

Lasten ja nuorten omat kokemukset kesänviettotavoista, mobiililaitteiden hyödyistä ja haitoista sekä sosiaalisesta mediasta ovat teemoja, joita on tärkeää tutkia. Kesän viettoon kuuluu oleilun ja

yhdessäolon lisäksi myös teemoja, joissa nuorten eriarvoisuus tulee näkyväksi; esimerkiksi kesätöihin liittyvät haasteet.

Lasten ja nuorten kesänviettotapoja ei ole juurikaan tutkittu. Kesä ja kännykät, Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus 2024 pyrkiikin vastaamaan tähän tyhjiöön.

Tutkimuksen aineisto (n=1 419) on kerätty verkkolomakkeella syksyllä 2024.

Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus on valtion nuorisoneuvoston ja Nuorisotutkimusseuran yhteisjulkaisu.

HAVAINNOT PÄHKINÄNKUORESSA

1

KESÄN MAHDOLLISUUDET EIVÄT JAKAUDU TASAN

Kesänvietto eriytyi vahvasti perheiden taloudellisten ja sosiaalisten lähtökohtien mukaan. Turvatuista taloudellisista lähtökohdista tuleville kesä sisälsi monipuolista tekemistä.

KESÄ VAILLA TÖITÄ

Suuri joukko kesätöitä hakeneista nuorista ei niitä saanut. Muun kuin suomen ja ruotsinkielisistä nuorista 62% kesätöitä hakeneista jäi vaille kesätöitä.

2

3

SOME VAIKUTTA HYVINVOINTIIN

Suuri osa lapsista ja nuorista koki sosiaalisen median käytön vaikuttaneen myönteisesti omaan elämäänsä. Lisäksi maaseudulla asuvat ja vähemmistöihin kuuluvat löysivät useammin kavereita somesta.

VAPAA-AIKA ON MUUTAKIN KUIN HARRASTAMISTA

Oleilu kavereiden kanssa kaksin tai isommissa porukoissa on tärkeä osa vapaa-aikaa. Lapset ja nuoret hengailevat nuorisotiloilla, kodeissa, ulkona ja kaupallisissa tiloissa.

4

"KESÄÄN VÄHINTÄÄN JOKSEENKIN TYTTYVÄISET"

15-19-VUOTIAAT

ERINOMAINEN
TALOUDELLINEN ASEMA

86%

HYVIN HEIKKO
TALOUDELLINEN ASEMA

23%

20-24-VUOTIAAT

ERINOMAINEN
TALOUDELLINEN ASEMA

71%

HYVIN HEIKKO
TALOUDELLINEN ASEMA

41%

Kesään tyytyväisyys kysytty muodossa: "Kaiken kaikkiaan olen tyytyväinen siihen, minkälainen kesä minulla oli."
Prosentteissa on laskettu yhteen ne, jotka ovat olleet väitteen kanssa joksikin tai täysin samaa mieltä.

Taloudellinen asema on kysytty muodossa: "Minkälaiseksi koet kotitaloutesi taloudellisen tilanteen tällä hetkellä?"
Vastajat ovat itse valinneet vaihtoehtojen joukosta omaan tilanteeseen parhaiten sopivan vaihtoehdon.

"MITÄ TEIT KESÄN AIKANA?"

86%

VIETIN AIKAA PERHEEN KANSSA

HARRASTIN LIIKUNTAA
OMAEHTOISESTI

73%

25%

HARRASTIN LIIKUNTAA
OHJATUSTI

OLIN KOTIMAAN MATKALLA

51%

35%

OLIN ULKOMAAN MATKALLA

EN TEHNYT MITÄÄN ERITYISTÄ

3%

KESÄTÖIDEN HAKEMINEN JA NIIHIN PÄÄSEMINEN

Haki,
ei ollut kesätöissä

14%

Ei hakenut,
ei ollut kesätöissä

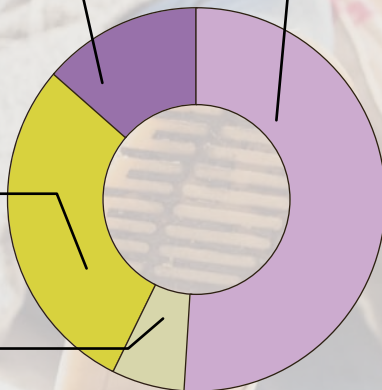
51%

Haki,
oli kesätöissä

28%

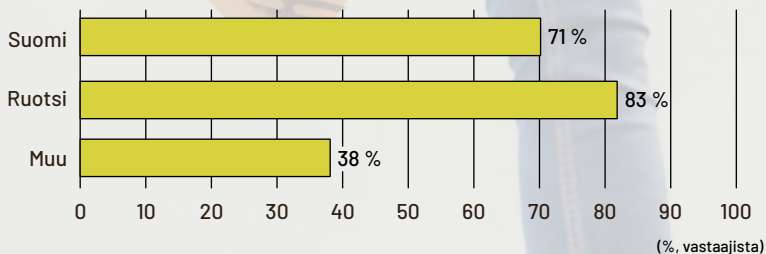
Ei hakenut,
oli kesätöissä

7%

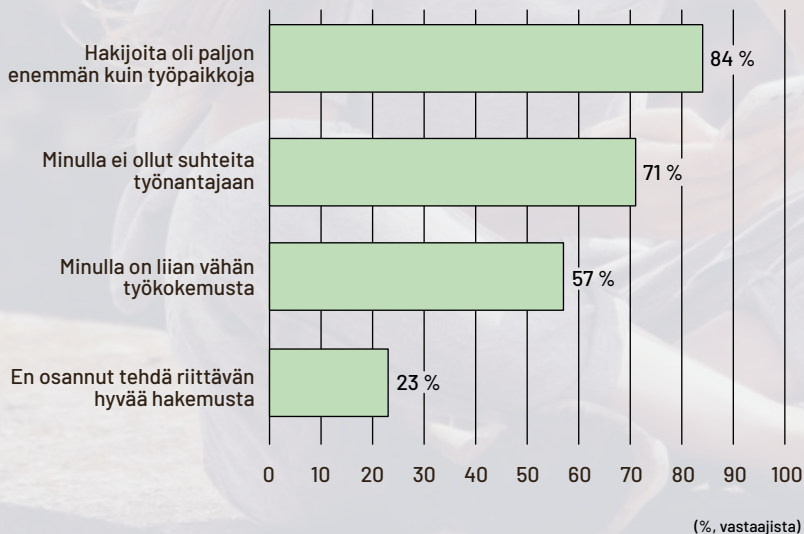
"OLITKO KESÄTÖISSÄ?"

KESÄTÖITÄ HAKENEET ÄIDINKIELEN MUKAAN

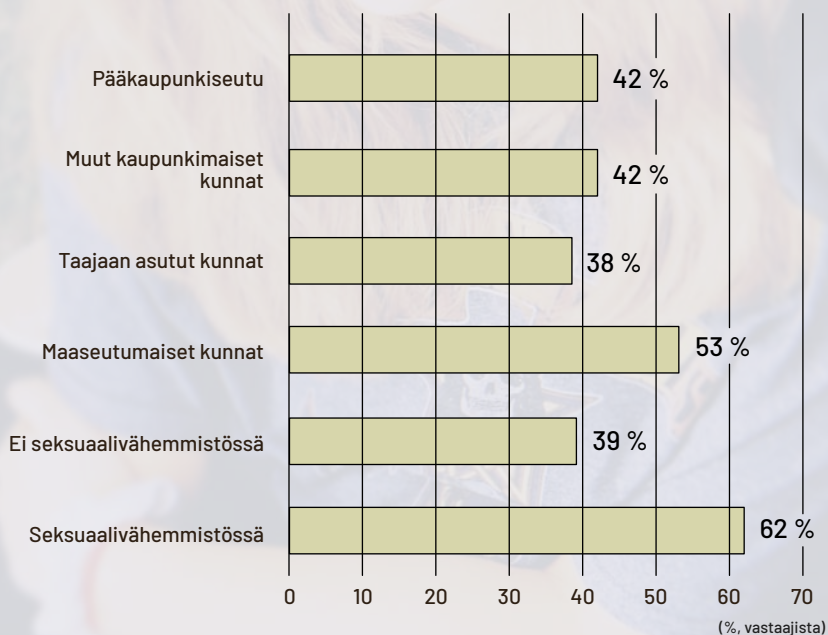

"MIKSI ET TULLUT VALITUKSI?"

**HAKENEET VASTAAJAT, JOTKA TÄYSIN TAI
JOKSEENKIN SAMAA MIELTÄ VÄITTÄMIEN KANSSA**

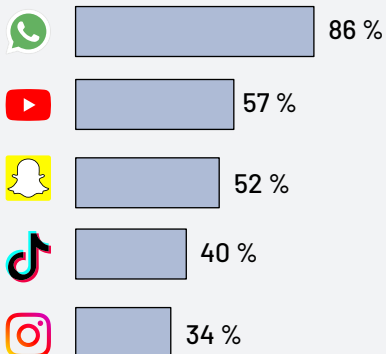
"OLETKO LÖYTÄNYT SOSIAALISESTA MEDIASTA UUSIA KAVEREITA?"

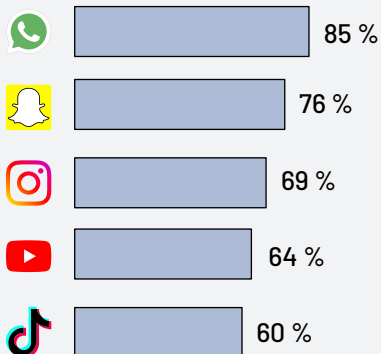
"KUINKA USEIN KÄYTÄT SEURAAVIA SOSIAALISEN MEDIAN KANAVIA?"

MELKEIN PÄIVITTÄIN TAI USEAMMINKÄYTTÄVÄT.

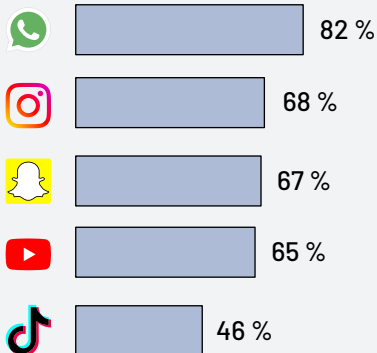
10-14-VUOTIAAT

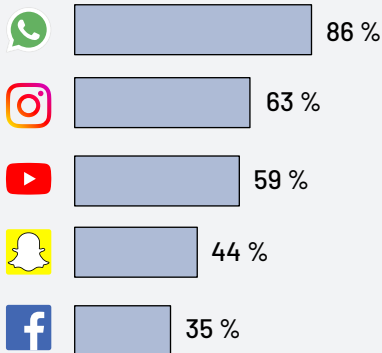
15-19-VUOTIAAT

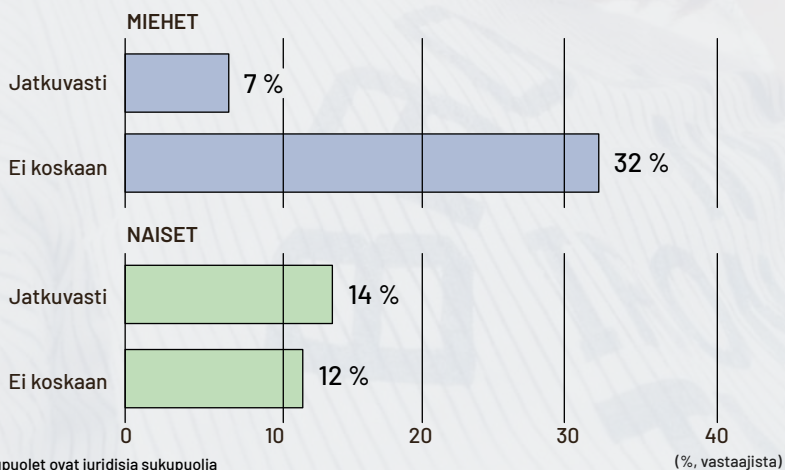
20-24-VUOTIAAT

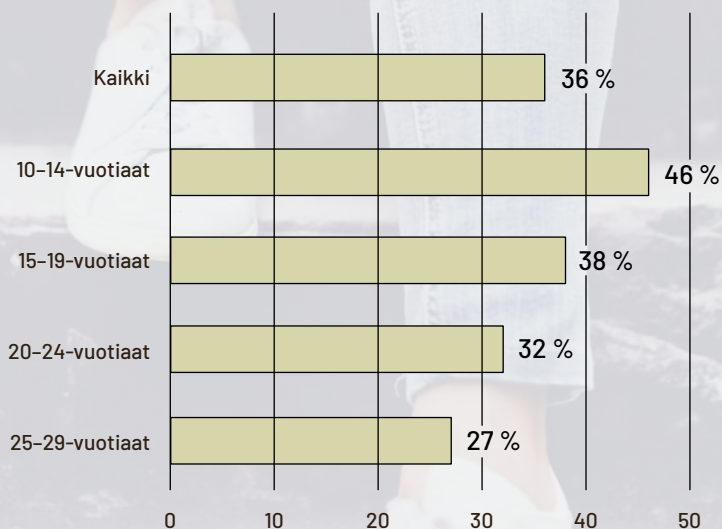
25-29-VUOTIAAT

"VERTAAVAT ULKONÄKÖÖN SOSIAALISESSA MEDIASSA MUIHIN"

"SOSIAALINEN MEDIA ON VAIKUTTANUT MYÖNTEISESTI ELÄMÄÄNI"

Vastaajat, jotka arvioivat myönteisimmin sosiaaliseen median vaikutusta vastaamalla 4 tai 5 asteikolla 1-5 kysymykseen: "Miten arvioisit oman sosiaalisen median käytön vaikuttaneen omaan elämäsi? Kokonaisuuksena vaikutus on ollut..."

(%, vastaajista)

NÄITÄ ASIOITA NUORET TEKEVÄT MONTA KERTAA PÄIVÄSSÄ

8%

KATSOO ELOKUVIA
TAI SARJOJA

15%

SEURAA UUTISIA
TAI AJANKOHTAIS-
KESKUSTELUJA

17%

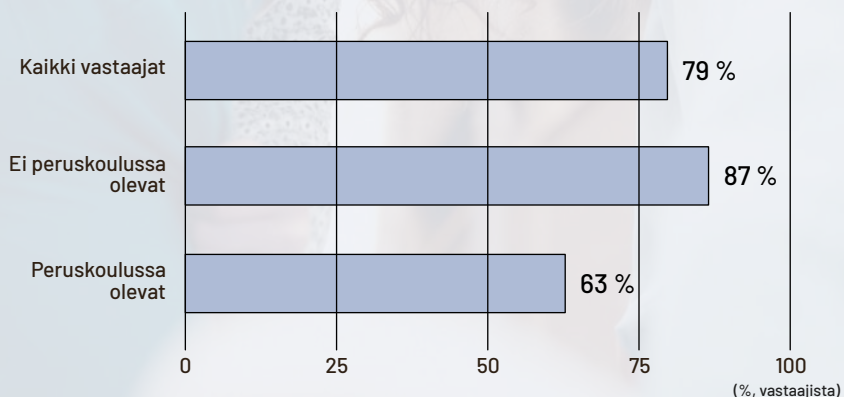
OTTAA VALOKUVIA
TAI VIDEOKUVAA

14%

PELAA
DIGITAALISIA
PELEJÄ ITSEKSEEN

"OPETUSTA HÄIRITSEVÄT PUHELIMET TULISI VOIDA TAKAVARIKOIDA"

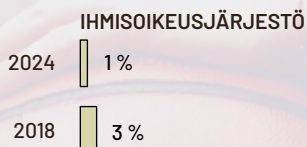
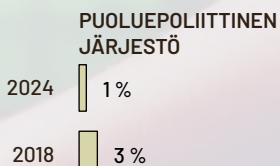
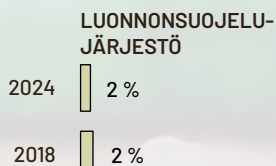
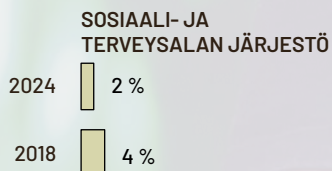
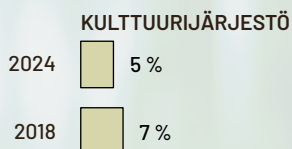
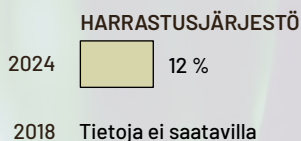
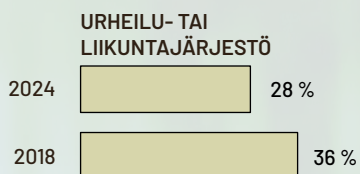
TÄYSIN JA JOKSEENKIN SAMAA MIELTÄ OLEVAT

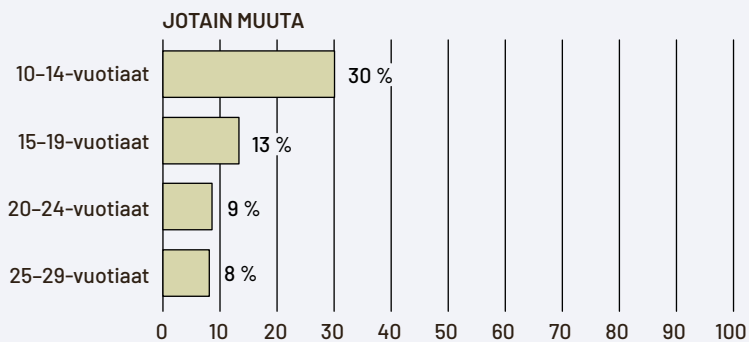
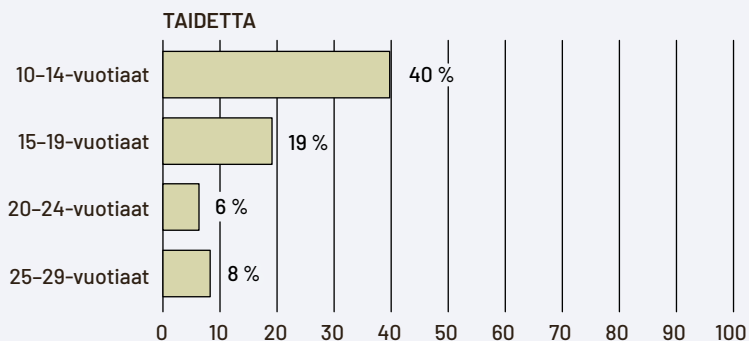
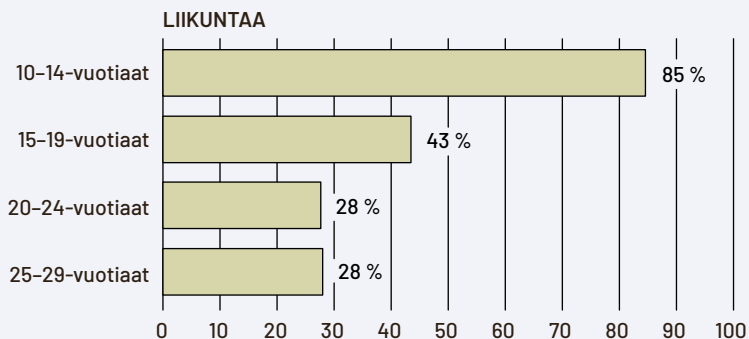
SUURI OSA NUORISTA KUULUU JOHONKIN JÄRJESTÖÖN

"MINKÄLAISEEN JÄRJESTÖ- TOIMINTAAN OSALLISTUT TAI KUULUT JÄSENEKÄ?"

"HARRASTAA OHJATUSTI VÄHINTÄÄN VIIKOITTAIN"

(%, vastaajista)

"HARRASTAA OHJATUSTI VÄHINTÄÄN VIIKOTTAIN"

10-14-VUOTIAAT

ERINOMAINEN
TALOUDELLINEN ASEMA

94%

HYVIN HEIKKO
TALOUDELLINEN ASEMA

62%

15-19-VUOTIAAT

ERINOMAINEN
TALOUDELLINEN ASEMA

64%

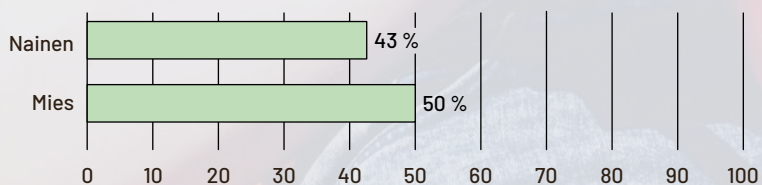
HYVIN HEIKKO
TALOUDELLINEN ASEMA

8%

Ohjattuun harrastamiseen on laskettu mukaan liikunta, taide ja muut harrastukset.

Taloudellinen asema on kysytty muodossa: "Minkälaiseksi koet kotitaloutesi taloudellisen tilanteen tällä hetkellä?"
Vastaajat ovat itse valinneet vaihtoehtojen joukosta omaan tilanteeseen parhaiten sopivan vaihtoehdon.

"ELÄMÄNTYYTYVÄISYYTEEN VÄHINTÄÄN KOULUARVOSANAN 9 ANTANEET"

"Kuinka tyytyväinen olet elämääsi ylipäätään"? Kysytty asteikolla 4–10.
Sukupuolet ovat juridisia sukupuoliä

(%, vastaajista)

A young woman with long, wavy blonde hair is looking down at a smartphone she is holding in her left hand. She is wearing a light blue denim jacket over a dark top. The background is a blurred cafe or restaurant with warm lighting and other patrons. A pink drink is visible on the table to her right.

**10-19-VUOTIAISTA
30 % KÄY
NUORISTILOILLA JA
-KAHVILOISSA.**

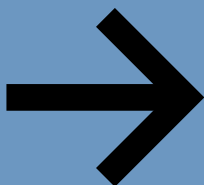

VALTION NUORISONEUVOSTON POLITIIKKASUOSITUKSET

1

KESÄTYÖMAHDOLLISUUKSIA LISÄTTÄVÄ JA YHDENVERTAISUUTTA EDISTETTÄVÄ KUNNISSA

Kaikilla nuorilla tulisi olla mahdollisuus kesätöihin ja työelämän oppimiseen. Kesätyöt vahvistavat nuorten osallisuutta, itseluottamusta ja tulevaisuususkkoa. Erityisesti vieraskieliset nuoret ja ne, joilla ei ole aiempaa työkokemusta, kohtaavat esteitä työllistymisessä. Kunnilla on keskeinen rooli näiden mahdollisuuksien tarjoamisessa.

TOIMENPITEET

- Kunnat lisäävät nuorille suunnattuja kesätyömahdollisuuksia.
- Kesätyöseteleitä kohdistetaan positiivisen erityiskohtelun periaatteella esimerkiksi vieraskielisille ja ilman työkokemusta oleville nuorille.
- Kunnat vahvistavat yhteistyötä paikallisten yritysten ja yhdistysten kanssa kesätyösetelin käytön edistämiseksi. Kunnat tarjoavat neuvontaa ja käytännön tukea kesätyöseteliprosessiin työnantajille, jotta mahdollisimman moni toimija työllistäisi nuoria.

2

VALTIONHALLINNON YHTEISTYÖTÄ VAHVISTETTAVA NUORTEN TYÖLLISYYDEN EDISTÄMISEKSI

Nuorten työllisyys ei ole vain työvoimapolitiikkaa, vaan se on osa nuorisopolitiikkaa. Tällä hetkellä nuorten asioita käsitellään hajanaisesti eri hallinnonaloilla, mikä heikentää kokonaisvaltaista otetta. Nuorten tarpeet tulee huomioida jo ennen siirtymää opiskelusta työelämään.

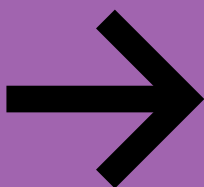
TOIMENPITEET

- Vahvistetaan poikkihallinnollista yhteistyötä nuorten työllisyyden edistämiseksi.
- Nuorten kesätyöllistymistä käsitellään osana nuorisopolitiikkaa, ei irrallisena työvoimapolitiikan osana.
- Tiivistetään työ- ja elinkeinoministeriön sekä opetus- ja kulttuuriministeriön yhteistyötä nuorten työllisyyden osalta.

3

VAHVISTETAAN OSALLISUUTTA KÄNNYKKÄKIELLON KEHITTÄMISESSÄ

Lasten ja nuorten arkea säädelään, mutta heidän näkemyksiään ei aina kuulla. Mobiililaitteiden käytön rajoittaminen peruskouluissa vaikuttaa nuorten päivittäiseen elämään, ja sen vaikutuksista tarvitaan tietoa. Nuorten osallisuus päätöksenteossa on keskeinen osa toimivaa ja oikeudenmukaista yhteiskuntaa.

TOIMENPITEET

- Kuullaan lasten ja nuorten mielipiteitä mobiililaitteiden käytön rajoittamisesta. Vahvistetaan nuorten kokemusta siitä, että heidän mielipiteillään on merkitystä.
- Kirjataan kännykkäkiellon kehittämistarve hallitusohjelmaan keväällä 2027.

**NUORTEN TYÖLLISTYMINEN
VAIKUTTA
MERKITTÄVÄSTI HEIDÄN
TULEVAISUUTEENSA JA
ASEMAANSA
TYÖMARKKINOILLA**

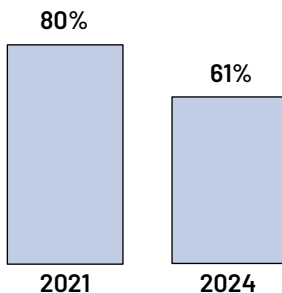

TIETOA NUORISTA **FAKTOJA NUORISTA JA** **NUORTEN ELINOLOISTA**

Indikaattorimme visualisoivat tilastoja ja
mittareita nuorten hyvinvoinnista.

TULEVAISUUDENUSKO

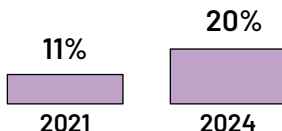
Optimistisesti omaan
tulevaisuuteen suhtautuvat nuoret

Lähde: Nuorisobarometri

POLITIikka

Erittäin kiinnostuneet politiikasta

Lähde: Nuorisobarometri

 Nuorisotutkimusseura

**VALTION
NUORISO-
NEUVOSTO**

Vapaa-aikatutkimus 2024 kokonaisuudessaan osoitteessa:

<https://edition.fi/nuorisotutkimusseura/catalog/category/vapaa-aikatutkimus>

Antti Kivijärvi & Konsta Happonen (toim.) Kesä ja kännykät. Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus 2024